

Forsvarsministeriets onde tro forud for gennemførelsen af operation Green Desert (OGD).

1. Normer herfor:

A. "Alm." dansk erstatningsret, jf. U 2013.2696 H (blå MS I 542):

"...hverken Forsvarsministeriet eller den danske styrke på tidspunktet for overgivelsen af A havde en sådan viden eller formodning om inhuman behandling af fanger i fangelejren, at det var uforsvarligt og dermed ansvarspådragende at overgive tilbageholdte personer til de amerikanske styrker.

Højesteret lægger således til grund, at der ikke på overgivelsestidspunktet forelå oplysninger, som medførte, at Forsvarsministeriet eller den danske styrke vidste eller burde vide, at overgivelse ville indebære en reel risiko for, at A ville blive udsat for inhuman behandling." (understreget her)

B. EMRK art. 3, jf. fast praksis (eksempel: Chahal v. UK, præmis 74¹):

*"However, it is well established in the case-law of the Court that expulsion by a Contracting State may give rise to an issue under Article 3 (art. 3), and hence engage the responsibility of that State under the Convention, where substantial grounds have been shown for believing that the person in question, if expelled, would face a real risk of being subjected to treatment contrary to Article 3 (art. 3) in the receiving country. In these circumstances, Article 3 (art. 3) implies the obligation not to expel the person in question to that country (see the *Soering v. the United Kingdom* judgment of 7 July 1989, Series A no. 161, p. 35, paras. 90-91, the *Cruz Varas and Others v. Sweden* judgment of 20 March 1991, Series A no. 201, p. 28, paras. 69-70, and the above-mentioned *Vilvarajah and Others* judgment, p. 34, para. 103)." (understreget her)*

---

¹ Inkluderes i sagsøgernes tillægsmaterialesamling.

C. FNs Antitorturkonvention art. 3 (blå MS I 899):

"Stk. 1. Ingen deltagende stat må udvise, tilbagelevere («refoulere») eller udlevere en person til en anden stat, hvor der er vægtige grunde for at antage, at han vil være i fare for at blive underkastet tortur.

Stk. 2. Med henblik på at vurdere, om der foreligger sådanne grunde, skal de kompetente myndigheder tage alle de relevante omstændigheder i betragtning, herunder om der i den pågældende stat er et fast mønster af alvorlige, åbenbare eller massive krænkelser af menneskerettighederne."

Karnov-notes² opsummering af FNs Antitorturkomité's praksis, jf. blå MS I 900, 2. afsnit, 3. linje:

"Efter Torturkomiteens praksis er det ikke nødvendigt, at alle de fakta, som påkaldes af klageren, bevises; det er tilstrækkeligt, at komiteen finder, at de er blevet underbyggede, og at de er troværdige; se f.eks. Aemei mod Schweiz 34/1995 og H.D. mod Schweiz 112/1998."

---

² Noter til CAT udarbejdet af Jonas Christoffersen, direktør, dr. jur., Institut for Menneskerettigheder, Martin Ryding Rosenkilde, juridisk fuldmægtig, Institut for Menneskerettigheder og Sara Westengaard Guldagger, specialkonsulent, Institut for Menneskerettigheder.

2. Bevis for Forsvarsministeriets onde tro forud for gennemførelsen af operation Green Desert (OGD) d. 25/11 2004.

2.1. Dokumentbevis.

<u>Nr.</u>	<u>E</u>	<u>Dato</u>	<u>Bem</u>
1.	V 13, pkt. 4	3/4 04	<p>Meddelelse fra DANBN (den danske bataljon i Irak) til HOK (Hæres Operative Kommando i DK)</p> <p>Vedr. skudepisode, som fandt sted d. 23/4 04.</p> <p>Operation forestået af TSU (Tactical Support Unit). Dræbte: 2 TSU, 6 lokale civile.</p> <p>V 13, pkt. 4: <i>"Efterforskningen har påvist, at 2 officerer i TSU styrken har misbrugt deres stillinger til under falske foregivender, at få iværksat operationen som herefter blev brugt til at foretage en privat hævnagt for tidligere stammefejder."</i></p>
2.	VIII 17	24/5 04	<p>HOK skrivelse til FKO, DANBN hold 3, m.fl.</p> <p>HOKs forslag til <i>"hvad der umiddelbart kan gøres for at skærpe opmærksomheden om de personer, som danske enheder har tilbageholdt og tilbageholder i Irak og efterfølgende overdrager til britiske styrker eller civile myndigheder."</i>, jf. nr. 1, 1.pkt.</p> <p>Selve forslagene VIII 18, pkt. 2, viser, at tilstandene på dette tidspunkt i irakiske fængsler har været umenneskelige, og at der har været behov for at <i>"holdningsbearbejde vogterne"</i>. Endvidere konkluderes, at <i>"yderligere øgede kontrolbesøg"</i> ikke vil have effekt i det lange løb, <i>"såfremt end-state er at overlade vogtningen til irakiske myndigheder."</i></p>
	V 102	4/6 04	<p>HOKs fremsendelse af månedsrapport for maj 2004 om tilsyn med danske fanger i irakiske fængsler, jf. V 99.</p> <p>V 102, pkt. 5.1, om den generelle overbefolkning i irakiske fængsler.</p>

3.	V 16	30/6 04	<p>Meddelelse fra DANBN til HOK</p> <p>Rapport over <u>planlagt</u> fangebesøg 23/6 04. De to fanger, dansk militær skulle tilse, var der ingen bemærkninger til (pkt. 2 in fine).</p> <p>DK delegation bad <u>uvarslet</u> om at tilse 16 yderligere.</p> <p>V 16, pkt. 3.3 + 4.2</p> <p>pkt. 4.2 [læses]</p> <p>V 18: Liste over 11 fanger, hvoraf de 8 klagede over mishandling fra irakisk politis side, herunder i forbindelse med deres tilfangetagelse. Anholdelser og tilfangetagelser var ikke samtidige, og involverede 3 forskellige irakiske politienheder og geografiske lokationer (Nr. 1 og 5: Ad Dayr. Nr. 4: Al Harithal. Nr. 7: Nashwa.).</p> <p>Genfindes i hold 3s månedsrapport for fangetilsyn gennemført i juni måned 2004, V 93, pkt. 2.2.7.</p>
	VIII 115	11/7 04	<p>Legal conference mellem koalitionsstyrkerne, jf. Forsvarsministeriets fortsatte notits af 16/7 04.</p> <p>VIII 115, 5. afsnit (reaktion vedr. de 8 fangeklager): <i>"Forsvarskommandoen har oplyst, at påstandene om overgreb blev fremsat under et tilsynsbesøg i Al Makil fængslet den 23. juni, hvor en britisk repræsentant var tilstede. Vedkommende blev – på dansk MJUR opfordring – anmodet om at rapportere de påståede overgreb til sit eget system. Det er ikke oplyst, om denne rapportering skete. <u>Ved et møde den 11. juli, hvor en britisk og italiensk repræsentant efter det oplyste var tilstede, tog den danske MJUR sagen om de påståede overgreb op. Dette var i tråd med lignende observationer hos den italienske brigade. Der var enighed om, at problemet var generelt, men at man inden for divisionen kun kunne arbejde med holdningsændringer, og ikke havde egentlig kompetence efter magtoverdragelsen..."</u></i> (understreget her)</p> <p>(Referatet skulle være at finde VIII 128 - 132, men er fuldstændigt overstreget af FM.)</p> <p>Øverste chef for sagsøgte, daværende Forsvarsminister Søren Gade, modtog kopi af ministeriets notits med ovenstående tekst, jf. forklaringer afgivet af fuldmægtig Kira Grønlykke</p>

			Mondrup (E XI 692, 2. afsnit, 16. linje) samt afd.chef Kristian Fischer (E XI 699, 2. afsnit, 2. linje).
VIII 124	16/7 04		Mail fra FKO til FM med major Peer la Cours vurdering VIII 125: <i>"4. Jeg vurderer, at det ikke kan udelukkes, at der i enkelte tilfælde har fundet overgreb sted."</i>
V 113	10/8 04		Månedsrapport juli 2004, fangetilsyn. 23/7, 3. linje: <i>"Modtagelse af brev fra tidl. ansat tolk, som klager over fangebehandling."</i>
VII 1282	Forår/sommer 04 (artikel: 20/5 16)		Kurt Bogkvist i Information, om foråret og sommeren 04: VII 1282, 3. kolonne: <i>"Gu' vidste vi da, at fangerne blev torteret!"</i> Anders Kjærgaard, ibid.: <i>"Der var fuldt kendskab til det hele vejen op i systemet..."</i> VII 1283, 2. spalte, nederst, Kurt Borgkvist: <i>"Det var politiet, der var ondskabsfulde ved fangerne, i den indledende fase. Sådan var det bare..."</i>
VI 582	Februar 05		End of Tour-rapport for hold 4, pkt. 3.1.5., 1. afsnit, sidste pkt.: <i>"Den dårlige uddannelse understreges af den dårlige behandling af tilbageholdte/fanger som DANBAT ved flere lejligheder har bevidnet, samt grebet ind overfor."</i>
VI 922, m.fl. VII 1050	Hold 4 (FAUK-afhøringer)		Steffen Danni Nielsen (gruppetfører 1, SPJESK): VI 922, 3.sidste afsnit – <i>"Han havde i andre situationer set irakiske soldater være hårdhændede overfor fanger, men havde grebet ind og stoppet det. Her var det tydeligt blevet sagt over 'nettet', at nu brugte irakerne 'kolbehug' eller lignende, og at det skulle standses."</i> + VI 923, 3. afsnit – <i>"Samtidig oplyste han, at meget af deres energi blev brugt på at holde irakerne 'nede', idet de tit ellers ville overreagere, hvis danskerne ikke holdt dem i ro."</i> Klaus Hauder (kaptajn, E-SEK): VI 976 – <i>"Når man i det daglige oplevede, hvorledes irakere omgikkes hinanden, er afhørte af den opfattelse, at der nok ikke ville blive reageret over en støvle i ryggen på en mand. Det lignede for meget normalbilledet, til at et spark ville give anledning til reaktion."</i>

			<p>Kenneth Buhl, MJUR: VII 1052, 6. afsnit – <i>”Der var ingen som havde nogen illusioner om, hvad der skete, når de ikke overvågede, hvordan irakerne behandlede deres fanger.”</i></p> <p>Jesper Møller-Pedersen (fg. CH/E-SEK): VII 1110, 7. afsnit – <i>”Vedr. klippet, som medierne mente var ’kontroversielt’ oplyste vidnet, at det bekræftede hans hukommelse i, at det ikke var noget, som han ’havde bidt mærke i’ eller ’burde have bidt mærke i’ – ’det var intet udover det sædvanlige i normalbilledet sådan et sted’. Vidnet betegnede det som ’hårdhændet behandling’ – ’der blev taget godt fat’.”</i></p>
	VI 650	15/12 11	<p>FKOs egen Irak-undersøgelse.</p> <p><i>”Reaktioner på tilfælde af overgreb</i> <i>Iraks fortid har betydet, at at den danske opgaveløsning foregik i en ’hård og kontant’ kultur, der var præget af etnisk og religiøs betinget favorisering og forfølgelse af egeninteresser fra såvel borgeres som myndighedspersoners side.”</i></p>

2.2. Vidneudsagn.

<u>Nr.</u>	<u>Person</u>	<u>E</u>
1.	Forsvarschef Jesper Helsø	E IX 302, sidste afsnit
2.	Ambassadør Torben Gettermann	E IX 153, 3. afsnit, 6. linje + 157, 1. afsnit, 2. linje
3.	Ambassadør Christian Oldenburg	E IX 31, 2. afsnit, 8. linje
4.	Afdelingschef Kristian Fischer	E XI 699, 2. afsnit, 3. linje 701, sidste afsnit, 4. linje fra neden
5.	Villiam Krüger-Klausen, chef for operationssektionen	E IX 339, 3. afsnit
6.	Anders Berg Olesen, chef for SPJESK	E IX 250, 3. afsnit ("kunne finde på at skyde vildt omkring sig")
7.	Militærjurist Kurt Borgkvist	E IX 286, 3. afsnit, 2 første linjer. 287, 1. afsnit, 3. linje + 2. afsnit, 3. linje fra neden, 3. afsnit + sidste afsnit. 291, 1. afsnit, 4. linje.
8.	Militærjurist Kenneth Øhlenschläger Buhl	E IX 235, 1. afsnit, 3. sidste linje

9.	Efterretningsofficer Anders Kærgaard	E IX 270, 1. afsnit. 271, 2. afsnit (6. linje fra nedent) + 3. afsnit. 272, 2. afsnit + 276, sidste afsnit + 277, 2. og 3. afsnit
10.	Cheftolk Kristian Kolding	E IX 500, 2. afsnit
11.	Tolk Jamal Mahmoud Hammoud	E IX 214, sidste afsnit, 3. linje til 215, 1. afsnit + 218, 1. afsnit
12.	Jalal Al-Sadoon (indbygger, Az Zubayr)	E IX 295, sidste afsnit + 296, 1. afsnit
13.	Konstabel Masoud Vahedi, PINF	E IX 173, 3. afsnit, 6. linje + 177, 2. afsnit + 3. afsnit
14.	Presseofficersassistent Bubby Jacobsen	E IX 508, 3. afsnit
15.	Vognkommandør Morten Jansen, PINF	E XI 676, sidste afsnit + 677, 1. afsnit
16.	Jan Tangsted Agger, SPJESK	E IX 179, 1. afsnit + 182, 1. afsnit
17.	MP-sergent Dennis Dyrup Kristensen	E IX 463, sidste afsnit til s. 464, 1. og 2. afsnit
18.	Peter Ernstved Rasmussen (presse- og informationsofficer (PIO))	E XI 676, 2. og 3. afsnit
19.	Anders Nørby (operationssektionen)	EIX 347 , 3. afsnit, sidste linje + s. 8 / EIX 352, 4. afsnit
20.	Thomas Rasmussen (MP-sergent)	E IX 441, 4. afsnit

21.	Niels Henrik Kirkegaard (SPJESK, NK 1. deling)	E IX 491, sidste afsnit, 5. til 3. sidste linje
22.	Jesper Hjuler Bilgrau (SPJESK, 3. delingsfører)	E IX 496, 2. afsnit
23.	Bjørn Lindevang Lassen (PINF, 1. deling, fg. gruppefører)	E IX 399, 1. afsnit, 7. linje + s. 6 / E IX 401, 2. afsnit
24.	Fabio Mezzasalma (PINF, 1. deling)	E IX 404, 2. afsnit
25.	Peter Rasmussen (PINF, delingsfører 1)	E IX 391, 1. afsnit
26.	MP-konstabel Michael Miszcuk Jørgensen	E XI 667, 2. afsnit, 5. linje (jf. SEBI II s. 654, 4. afsnit)
27.	Brian Busk	EIX 422, 4. Afsnit

2.2.1. Vidneudsagn om underremner.

2.2.1.1. Medlemmer af sikkerhedsstyrker var (i visse tilfælde) fra Saddams tid:

1. Torben Rasmussen, EIX 441, 4. afsnit
2. Dennis Dyrup Kristensen, EIX 463, 2. afsnit ("erfarne")
3. Michael Schmidt EIX 516 2 afsnit, in fine ("en del års erfaring")
4. Kristian Kolding EIX 505, 3. afsnit
5. Dalby, EIX 315, sidste afsnit
6. Miszczuk, EXI 665, 1. afsnit, in fine
7. Peter Ernsted Rasmussen, EXI 675, 4. afsnit, 9. linje
8. Morten Adler Holmstrup, EXI 356, 3. afsnit

2.2.1.2. IPS var upålidelige:

1. Per Geisler Kristensen EIX 451, sidste linje: Kunne knap nok skrive deres eget navn.
2. Michael Schmidt EIX 503, 1. afsnit, in fine + s. 14, 1. og 2. afsnit
3. Masoud Vahedi EIX 177, 1. Afsnit
4. Anders Nørby EIX 351 , 3. afsnit + s. 8 / EIX 352, sidste linje

2.2.1.3. Andre irakiske styrker var upålidelige:

1. Jesper Bilgrau EIX 494, 4. afsnit
2. Jens Bo Thrysøe EIX 384, 1 afsnit (ING)
3. Masoud Vahedi EIX 177, 1. afsnit

2.2.1.4. IPS var infiltreret/korrupt:

1. Kærgaard EIX 269, 5. linje fra neden + s. 5 / EIX 271 , 2. afsnit + s. 10 / EIX 276, sidste afsnit (også ING)
2. Kristian Kolding EIX 506, 2. afsnit (ville ikke undre)
3. Michael Schmidt EIX 516 , 2. afsnit, 6. linje fra neden
4. Villiam Krüger-Klausen EIX 340, sidste afsnit (megen snak)
5. Anders Nørby EIX 353, 2. afsnit
6. Morten Adler Holmstrup EIX 359, 2. afsnit

2.2.1.5. ING/andre styrker var infiltrerede/korrupte:

1. Kristian Kolding EIX 505, sidste afsnit (ikke utænkeligt) + s. 4 / EIX 506, 1. afsnit (ville ikke undre)
2. Kærgaard EIX 269 , 7. linje + s. 5 / EIX 271, 2. Afsnit
3. Jalal Al-Sadoon EIX 295 , 3. sidste linje + s. 5 / EIX 297, 1. afsnit
4. John Dalby, EXI 703, sidste afsnit, 8. linje ("præg af")
5. Villiam Krüger-Klausen EIX 340, sidste afsnit (megen snak)

2.2.1.6. DK styrker forsøgt misbrugt i spil og lokale magtkampe:

1. Kristian Kolding EIX 498, sidste afsnit + EIX 505, sidste afsnit
2. Jesper Møller-Pedersen EIX 260, 3. afsnit ("internt opgør... i lyset af de dynamikker=ikke væsentlig indsigtelse)